

راه اصلاح یک مملکت، فرهنگ آن
مملکت است. هر اصلاحی نقطه اولش،
فرد انسان است.
امام خمینی (ره)

بَقِيَّةُ اللَّهِ خَيْرٌ لِّكُمْ مِمَّا كَسَبْتُمْ مَوْمِنِينَ
موسس: محمد باقر مجلسی
معاون: محمد باقر مجلسی
محرران: محمد باقر مجلسی
دانشگاه علوم پزشکی اربیل

www.arums.nahad.ir

ماهنامه دینی - فرهنگی / شماره ۳ / مردادماه ۹۳

«إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ»
همانا کسانی که ایمان آورده و کارهای نیکو انجام داده اند و نماز بر پا داشته و زکات پرداخته اند، پاداششان نزد پروردگارشان
(محفوظ) است و نه ترسی بر آنهاست و نه غمگین می شوند. بقره آیه ۲۷۷

نکته ها:

- این آیه، برابر رباخواران که «کفار اثمی» هستند، سیمای مومنان را ترسیم می کند که اعمال صالح انجام داده و نماز را برپای می دارند و زکات پرداخت می کنند. تا اشاره به این باشد که زمینه ی برچیده شدن ربا در جامعه، توجه به ایمان و عمل صالح و احیای نماز و زکات است.
- اگر رباخواران از خدا و مردم بریده اند، اما در مقابل، کسانی هستند که اهل ایمان و عمل صالح بوده و از طریق نماز، با خداوند مرتبط می باشند و با پرداخت زکات با مردم پیوند دارند.

پیام ها:

- اسلام در کنار مسائل عبادی و فردی، به مسائل اقتصادی و مردمی نیز توجه دارد. نماز و زکات در کنار هم مطرح اند.
- ذکر نماز و زکات بعد از عمل صالح، نشانه آن است که در میان کارهای شایسته حساب این دو جداست.
- پروردگار، به مومنانی که اهل عمل صالح و نماز و زکات اند، نظر ویژه ای دارد. کلمه «رَبِّهِمْ» اشاره به لطف خاص اوست.
- عوامل آرامش، ایمان، عمل صالح، نماز و زکات است.

تفسیر نور، جلد ۱

سوال: آیا زکات فطره را می توان به پدر و مادر خود، در صورت مستحق بودن، پرداخت کرد؟
پاسخ: همه مراجع: اگر پدر و مادر فقیر باشند، بر فرزندان واجب است که مخارج آنان را بپردازند و نمی توان چیزی از زکات فطره به ایشان داد.

سوال: آیا پدر می تواند زکات فطره را به فرزند خود که محتاج است، بدهد؟

پاسخ: اگر فرزندان فقیر باشند، بر پدر و مادر واجب است که مخارج آنان را بپردازند و نمی توان چیزی از زکات فطره به آنها داد.
توضیح المسائل مراجع

عَنِ الْجَهْمِ بْنِ حُمَيْدٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (ع): تَكُونُ لِي الْقَرَابَةُ عَلَى غَيْرِ أَمْرِي، أَلَهُمْ عَلَيَّ حَقٌّ؟ قَالَ: نَعَمْ حَقٌّ الرَّحِمِ لَا يَقْطَعُهُ شَيْءٌ وَإِذَا كَانُوا عَلَى أَمْرِكَ كَانَ لَهُمْ حَقَّانِ: حَقُّ الرَّحِمِ وَحَقُّ الْإِسْلَامِ (الكافي، ج ۲، ص ۱۵۷)

جهم بن حمید از امام صادق (ص) پرسید: خویشاوندانی که مخالف عقیده دینی من هستند آیا حقی بر عهده ام دارند؟
فرمود: آری، حق خویشاوندی دارند که هیچ چیزی آن را قطع نمی کند و اگر با تو هم عقیده باشند دو حق دارند: حق رحم و حق اسلام.

پیوند خویشاوندی تنها به بستگان خوب و با ایمان اختصاص ندارد، بلکه وظیفه ای اخلاقی و الهی است که فراگیر است، از این رو چنانچه پدر و مادر و دیگر خویشاوندان، مومن نیز نباشند احترامشان لازم و بر رفع نیازهای آنان تاکید شده است؛ لیکن این ارتباط تا جایی است که به دیگر احکام دین آسیبی نرسد؛ ولی اگر بر اثر این ارتباط، دیگر احکام دین در خطر قرار گیرد نه تنها ارتباط با غیرمتدینان لازم نیست بلکه جایز هم نیست.

مفاتیح الحیاه

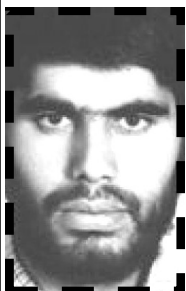

پیامبر اکرم (ص) می فرماید: **“ أَحَبُّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ الصَّلَاةُ لَوْ قَتَبَهَا ثُمَّ بَرُّ الْوَالِدَيْنِ ثُمَّ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ”**

بهترین کارها در نزد خداوند نماز اول وقت است، آنگاه نیکی به پدر و مادر سپس جهاد در راه خدا. نهج الفصاحه

محمود خوش لحنی متولد ظهر روز جمعه ۲۹ دی ماه سال ۴۱ در شهر اردبیل است. از همان کودکی با تعالیم دینی و قرآن آشنایی پیدا کرد. در دوران ابتدایی به دلیل قرائت صحیح و داشتن نظم و انضباط دینی به عنوان پیش نماز مدرسه انتخاب شد. وی مدرک دیپلم را با معدل عالی و دریافت تقدیر و تشویق از مدرسه جهان علوم اخذ کرد. در روزهای انقلاب به طور مرتب در راهپیمایی ها و تظاهرات خیابانی شرکت می کرد و در پخش اعلامیه های امام خمینی (ره) نقش بسیار موثری داشت. به خاطر این کارهایش چندین بار توسط مأمورین وقت

مورد ضرب و شتم شدید قرار گرفت. حتی یکبار در خانه یکی از بستگان بستری شد و خانواده را از این موضوع بی اطلاع گذاشت. بعد از اینکه خانواده اش متوجه موضوع شده علتش را جویا شدند، گفت: «مبادا ریایی در کار باشد و این زحمات ما مورد قبول درگاه حق قرار نگیرد.» وی از بدو تأسیس سپاه پاسداران اردبیل به عضویت سپاه درآمد. هرگز دیده نشده بود حقوق ماهانه ای را که از سپاه می گیرد تمام و کمال برای خود مصرف کند. در دستگیری از نیازمندان همواره پیش قدم بود. در دوران دفاع مقدس فرماندهی گردان علی اکبر تیپ حضرت عباس (ع) را بر عهده گرفت و بعد از چندین بار حضور در جبهه در عملیات والفجر ۴ در منطقه پنجوین عراق، آن زمان که تنها ۲۱ سال داشت زمین را به مقصد آسمان ترک گفت و در ظهر روز جمعه ای غریب در میان دستان خاک قرار گرفت.

سوال: چرا مقام مرجعیت دینی تنها برابر مردان در نظر گرفته شده و زنان نمی توانند مرجع تقلید مسلمانان واقع شوند؟ آیا این نوعی تبعیض و از بین بردن حق زنان نیست؟

پاسخ: این منصب به مانند منصب نبوت تکلیف است نه حق و حقوق. بسیاری از بزرگان و علماء بودند که وقتی به آن ها پیشنهاد مرجعیت می شد، نمی پذیرفتند و می گفتند ممکن است ما از عهده این تکلیف سخت بر نیائیم (اگر حق بود که داعی نداشت از آن امتناع کنند). مرجعیت نیز مانند نبوت دارای شرایط خاصی است که زن نمی تواند در آن شرایط واقع شود. مرجع باید جوابگوی سوالات دینی مردم باشد، پای درددل آن ها بنشیند ... و بسیاری از حاجات و خواسته های آنان را برآورد. امام زمان (عج) در نامه ای که به مرجع بزرگوار حضرت آیت الله سیدابوالحسن اصفهانی نوشته اند، می فرمایند: «إِرْخِصْ نَفْسَكَ وَاجْعَلْ مَجْلِسَكَ فِي الدَّهْلِيْزِ وَأَقْضِ حَوَائِجَ النَّاسِ ...» یعنی خودت را برای خدمت در اختیار مردم بگذار و محل نشستن خویش را در ورودی خانه قرار بده (در دسترس همه باش)، حاجت های مردم را برآور. بنابراین، جایگاه مرجعیت به مانند جایگاه نبوت دارای شرایط خاصی است که حضور بانوان در آن جایگاه مشکلاتی را به همراه دارد. لازم بذکر است که، زنان می توانند دروس ادبیات و اصول و فقه و حدیث را بخوانند و به مقام اجتهاد برسند همچنانکه زنان بسیاری در طول تاریخ به این جایگاه رسیدند که نمونه آن در زمان معاصر بانو "نصرت امین" صاحب تفسیر کنزالعرفان است که بزرگی مانند مرجع بزرگوار حضرت آیت الله مرعشی نجفی از ایشان اجازه نقل روایت گرفته است. خلاصه اینکه مردان و زنان در کسب کمالات و فضائل ناب انسانی مساوی هستند و اگر هم مسئولیت هایی مانند نبوت و مرجعیت به زنان داده نشده، بخاطر این است که لازمه چنین مسئولیت هایی اولاً واقع شدن در بسیاری از مواقعی است که با منزلت زن سازگاری ندارد، ثانیاً واقع شدن در مواقع سختی است که با طبیعت و ساختار وجودی زن سازگاری ندارد.

پاسخ به شبهات اینترنتی

” لطفا پس از مطالعه در اختیار خانواده محترم قرار دهید ”

نهادهای نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه علوم پزشکی اردبیل. آماده دریافت پیشنهادات و نظرات همکاران گرامی در خصوص

ماهنامه دینی - فرهنگی "به سمت خدا" می باشد.

پست الکترونیکی: a.ardabil@yahoo.com

تلفن: ۰۵۱۰۰۵۱ - ۰۵۱۷۷۴۰